

SOLSJENITSYN

búsetir seg í Sweits - ov høgur skattur í Norðanlondum

- Tað er eisini torført hjá manni á mínum aldri at læra eitt

nýtt mál, sigur sovjettski rithøvundin

Tann høgi skatturin hevur fingið sovjettska rithøvundan, **Alexander Solsjenitsyn**, til at ívast í búseting sínari í Norðanlondum.

Um Solsjenitsyn ger av at búseta seg í Noreg fer tað at kosta umleið helvtina av ognum hansara.

— Umframt hetta verður tað eisini torført hjá manni í mínum aldri at læra eitt nýtt mál, skal Solsjenitsyn hava sagt í samrøðu við norska vinmannan sín, listamanin Viktor Spørre.

Solsjenitsyn dugir týska málið so dánt. Tað eru tí mong, sum halda, at hann fer at búseta seg í Sweits. Og at hann haðani fer at senda boð til konu og børn síni í Sovjet og siga: Komið higar. Sweits hevur eitt russiskt hjáland. Tað hevur Noreg ikki.

Í Sweits kunnu kona og børn hansara fáa undirvísing í russiskum máli. Og hetta er eitt av ynski um rithøvundans.

Nixon hevur virðing

— Um tað hevði verið til frama fyri Alexander Solsjenitsyn um samband okkara varð kvett við Sovjet. So vildi eg tikið henda m-

guleika til umhugsunnar. Men hvat heldur heimurin um, at tvey stórveldi seta hart imóti hørðum?

Soleiðis spurdi amerikanski forsetin, **Rihard Nixon**, á einum tiðindamannafundi í Washington, eftir at russiski rithøvundurin varð vorðin noyddur út úr heimlandi sínum.

— Eg havi virðing fyri Solsjenit-

syn. Havi virðing fyri honum, tí hann ikki fall í fátt, hóast tað er nógvu hótaninar. Men eg haldi samstundis, at tað er av týngningi, at vit læra tey ólíku viðurskiftini at kenna. Og góðtaka hesi. Tað er ein spurningur um at liva saman. Ella doyggja saman, svaraði Nixon, forseti, m.a. amerikonsku tiðindamanninum.

Framhald frá 8. síðu

Hinvegin meti eg sjálvur, at tað er neyðugt, at vit fáa serføroyskar útbúgvingar í Føroyum, og tað er upp aftur meira neyðugt, at gjølla verður umhugsað, hvussu hesar útbúgvingar skulu vera, og hvussu vit skulu laga tað best til okkara samfelag og okkara tørv.

Ti tað versta, sum kann henda, er at vit fáa okkum eina universitetsskipan sum bert verður gjørd, tí eina soverðna hava nú eina ferð øll lond, tí skulu vit eisini hava eina tilíka, uttan mun til, um vit hava

brúk fyri henni ella ikki.

Tí meti eg, at eitt orðaskifti ikki skal vera um vit yvirheva skulu hava útbúgvingar á universitetsstigi, men hvussu vit skulu gera hesar útbúgvingar, so tað veita útbúgvioð fólk til hitt føroyska samfelagið, sum hitt føroyska samfelagið kann nýta.

Tað er tí av stórum áhuga at fáa at vita, hvørji úrslit Støðisútbúgvingin er komin til. Hvussu henda royndartíð er gingin, og hvussu menn hava arbeitt teir 3/4 av royndartíðini, sum nú eru farnir.

Solsjenitsyn: — Ov høgur skattur í Norðanlondum

Men um hetta hava vit einki frætt. Einki er komið fram til almenningin um hetta. Eg setti mær tí fyri at spyrja sjálvur, siðani menn vóru so trekir at lata nakað úr hondum á Støðisútbúgvingini. Vanliga er tað so á hægri lærustovnum, at teir lata út eitt rit fyri hvørja lestrarhálvu, har sagt verður frá, í hvørjum undirvísing fer fram. Hetta hevur verið so, tí at vanliga hevur alt, sum fer fram á lærðum háskólum, verið alment. Ein og hvar kann t.d. í prinsippinum fara og lurta eftir fylilestrum o.s.fr. Eitt

tilíkt rit gevur Støðisútbúgvingin ikki út, so tú mást venda tað beinleiðis til Fróðskaparsetrið. Eg so gjørdi. Eg fekk vinarligt svar, at eg kundi venda mær til Støðisútbúgvingina, tí Landsstýrið enn ikki hevði tikið støðu í málinum.

Eg vendi mær so til Støðisútbúgvingina. Eftir drúgva tíð fekk eg svar, at teir ikki hildu tað vera hóskiligt at upplýsa um arbeiðið sitt, tí málið var hjá Landsstýrinum.

Nú mátti eg aftur venda mær til formannin í Setursráðnum og siga frá,

Framhald á 12. síðu

BERT SEYTJAN

Johnsigurd Johannesen týddi eftir Evu Steen

29. PARTUR

Bilfórarin, ið Manja hevði áhuga fyri, gjørdi seg til at lata hørðina upp, men Manja risti við hovdinum.

— Hvat kundi eg so hjálpt tað við, spurdi bilfórarin blidliga.

— Jú, skilja tygum, byrjaði Manja. — Hava tygum nakað imóti at geva mær upplýsingar, harra bilstjóri?

— Hvat skulu upplýsingarnir snúva seg um? Eg kann vita, um tað ber mær til...

— Seint í gjárkvöldið — eg vil heldur siga um midnátarleitið — koyrdi ein maður við tygum. Júst frá hesari støðini. — Í gjárkvöldið, tók hon afturíð. — Maðurin var í grálittum frakka. Umleið 30 ára gamal. Meðalstóður. Hann hevði eina sigarett í munnsklovanum. Minnst tygum til hansara?

Bilfórarin brosaði.

— Handa frágreiðing tín var heldur enn ikki torskild. Men eg

hugsi, eg veit, hvør maðurin er. Hevur hann tín áhuga?

— Eg hevði verið fegin, um tyg um søgdu mær, hvagar tygum koyrdu hann.

— Skilir tú, í veruleikanum hava vit ikki loyvi at upplýsa slíkt — bert um lögreglan ynskir at fáa slík ar upplýsingar...

— Tað er av miklum týðningi, at eg gerist vitandi um bústað hansara, helt Manja.

Bilfórarin leit brosand í henni. — Tú er so fitt, litla mín. So skuldarleys... Í lagi, eg skal siga tað bústað hansara. Hann er annars fjar hiðani. Heilt úti á Amager.

Vegurin eitur Engdraget, um eg minnst rætt.

— Vita tygum 'nummarið?

— Nei, tverri. Eg koyrdi hann bert til nevnda veg. So helt maðurin verða nógmikið og rindaði mær fyri koyringina.

— Stóra tókk, segði Manja. — Tað var vakurt av tygum at siga mær frá bústað hansara.

— Ongin orsök.

Manja kvikaði sær frá bilstöðini. Samstundis mutlaði hon navn íð á vegnum, har Ákre hevði tilhald.

— Engdraget, segði hon fleiri ferðir.

— Nú, hvat vildi tú hasum bilfóranum, spurdu hinar genturnar, tá Manja var komin til teirra.

— Spurdi tú um klokka, ella...?

— Júst so, svaraði Manja. — Og hann segði mær tað á fyra málum...

Tær flentu.

Tá Manja var komin til hús, boðaði faðir hennara frá, at drekkamuður varð borðreiddur henni.

— Og siðan skulu vit tala saman, legði hann aftrat.

— Eg havi ikki stundir júst nú, svaraði Manja. — Eg havi ikki stundir at tala við teg júst nú. Eg komi beinanvegin. Fari upp á kamarið. Komi siðan.

— Í lagi. So bið, eg við drekkamuður.

Manja var iðin. Rørslur hennara vóru skjótari enn áður. Í skundi kom hon fram á eitt kort yvir Keymannahavn og ókið uttanum hoveðsstaðin.

Har var Engdraget. Tað var, sum bilfórarin hevði greitt henni frá, rættiliga langt burtur hiðani. Manja kannaði kortið eina lotu. So og so skuldi hon bera seg at til tess at koma til bústað hansara.

Winter rópti til hennara, at drekkamuðurin var um at kólna. Bað hana kvika sær.

Manja legði kortið saman og rópti afturimóti:

— Nú komi eg.

— Nú, góða, segði Winter, meðan tey fingur sær. Og tú fer sum vant at lesa í skúlabókum tínum?

— Nei, ikki í dag, svaraði hon.

— Núvel. Tít hava onki at lesa til skúladagin imorgin?

— Jú, sjálvandi — men tað, vit skulu lesa, dugi eg frammanundan.

— Men tú hevur alla ta seinastu tíðina lisið bókurnar á táb, segði Winter bilsin. — Tað, sum eg annars ætlaði at práta við teg um, snýr seg um tað, ið fór fram í Jútlandi. Skilir tú, eg havi tosað við ein lækna. Hann er nervuslækni. Hann tóktist vera vinarligur og skilja viðurskiftini, tá eg greiddi honum frá teimum. Eg talaði við hann í telefonini.

Winter helt, at valeyst fór Manja at mótmæla hesi ætlan hansara við nýtslu av ávisum orðalagi, sum t.d. at hon var ikki sjúk, hevði so

statt onga læknahjálpið fyri neyðini o.s.fr.

— Tiverri — tað ber mær ikki til — ikki í dag.

— Hvi sigur tú so. Eg skilti fyri lotu siðan, at tú ikki hevði fyri neyðini at lesa í skúlabókum tínum?

— Jú, og tú skilti rætt. Eg eri bundin av øðrum í dag.

— Av øðrum?

Winter beit merki í, at Manja ynskti ikki at siga honum frá, hvat tað var, hon skuldi. Hon vildi fjala. Men hvat var tað, hon vildi fjala?

— Iðan, hvørji orindi hevur tú seinnapartin?

— Eg skal vitja eina skúlavinkonu — hon eitur Kirstin. Manja varð noydd at siga okkurt. — Tú veit ikki, hvør hon er. Hinar vin-konurnar koma eisini. Eg kann fara til lækna onkran annan dag.

Siðan varð ikki meiri tala teirra millum.

Manja fór upp á kamarið og kannaði kortið enn einaferð. Siðan lat hon seg í ein frakka. Hevði skammbyrsuna í hann. Var tilreiðar.

Byrsan var turg, helt Manja. Eitt rættligt amboð at myrða við. Eftir at hava kannað kortið, var Manja komin eftir, hvussu hon skuldi ferðast til tess at koma til Engdraget.

Og tað fór at vera ein lota, áðrenn hon kom hagar...

(Framhald)